

De Draad van Gerrit Vignero

Helpend begrenzen
in de eerste 3
kwetsbare draden

handelingsgerichte diagnostiek

expertise - vertaalslag - concrete handvaten

Verhaal van deze workshop

- Korte kennismaking met de draad.
- Het belang van hechting!
- Het belang van helpend begrenzen bij de eerste 3 draden van Gerrit Vignero.

DE WIGWAM van de DRAAD door Gerrit Vignero

De wigwam van de draad – filmpje Gerrit www.gerritvignero.be

De wigwam: overzichtstekening

- De algemene ontwikkeling is het uitgangspunt.
- De draad = VERBINDING.
- **Verbinding opbouwen, behouden, doorgeven, opnieuw opnemen en herstellen.**
- Er zijn verschillende ontwikkelingsdraden.
- DYNAMISCH.

De draad is de metafoor voor VERBINDING

- De draad maakt die verbinding zichtbaar, concreet en tastbaar.
- De draad biedt handvatten - vertaalslag naar de dagelijkse omgang, een gemeenschappelijke taal tussen de verschillende contexten.
- De draad is dynamisch en zet om in handelen.

De draad gaat over de dynamiek

- Tussen de kwetsbare draad en de sterke draad
- In het kwetsbare plekje in de draad = hier valt het kind steeds op terug
- Aangeboren kwetsbare plekje: vb. ASS, ADHD, syndromen, sensorisch sensitief zijn, epilepsie, ...
- Verworven kwetsbare plekje: vb. hechtingstrauma's, weinig mogelijkheden aan opvoedingskansen, armoede, NAH, ...

Hoe is de draad?

- **CONSTRUCTIEF – DESTRUCTIEF – BIJTANKEND – ZOEK ?**
- Kan het kind exploreren vanuit de draad of moet de draad de situatie vaak reguleren opdat het lukt?

Het 'Oh zo belangrijke bijzondere weetje'!

- Wie is de cliënt als persoon?
- Wat ziet, hoort, ruikt, smaakt en voelt de cliënt graag?
- wat maakt de cliënt authentiek?
- Wat zijn de interesses, hobby's
- Op welke manier toont de cliënt dienstbaarheid?
- Met welke bijzonder weetje worden vaardigheden geoefend?

We zetten bewust het bijzondere weetje in bij de verbinding!

Los van diagnoses en aanpak

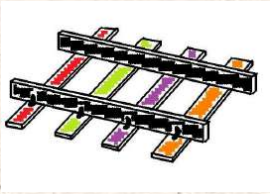
Het BELANG van Hechting!

Van verbinding naar hechting!

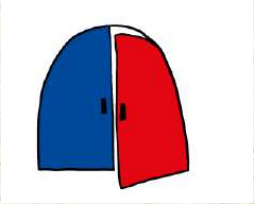
- De draad is verbinding opbouwen, behouden, doorgeven, terug opnemen en herstellen.
- De stappen in en naar het hechtingstraject zijn hierbij heel belangrijk!!!

Vanuit het verbindingstraject = 1ste draad

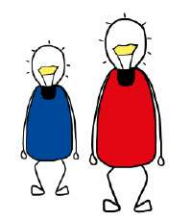
Voorspelbaarheid in persoon, tijd, ruimte, ritme, dagschema, routines, rituelen, overgangen.

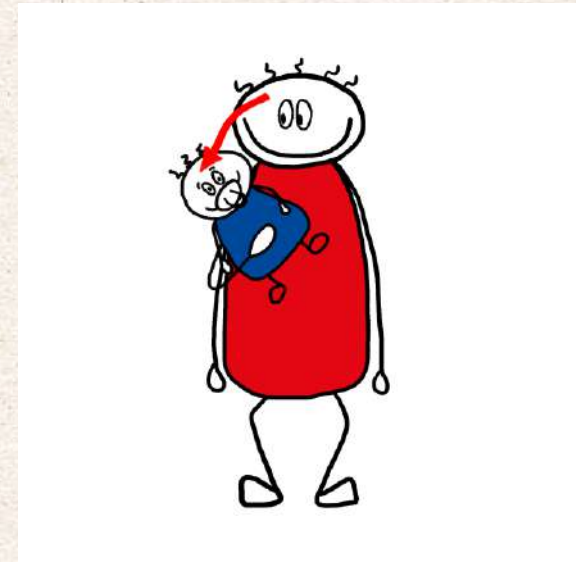
Hoe helpt de begeleider de emotie van het kind mee vorm geven?
Zorgen voor emotioneel herstel.

De begeleider is het activity center!
Als je iets wegneemt wat geef je in de plaats
Als **samen doen en actie/reactie niet meer lukt** → wijst op terugval naar de poort en stijging van spanning.

De weg naar is het doel
Samen zijn, samen ervaren, bezig zijn met een gemeenschappelijk thema

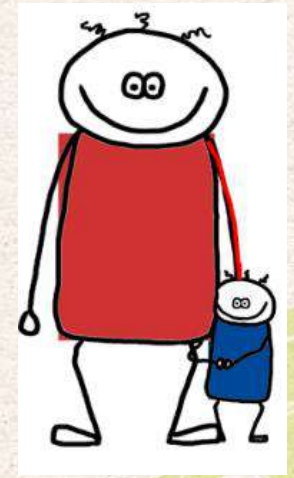

Eerste draad = het hechtingstraject!

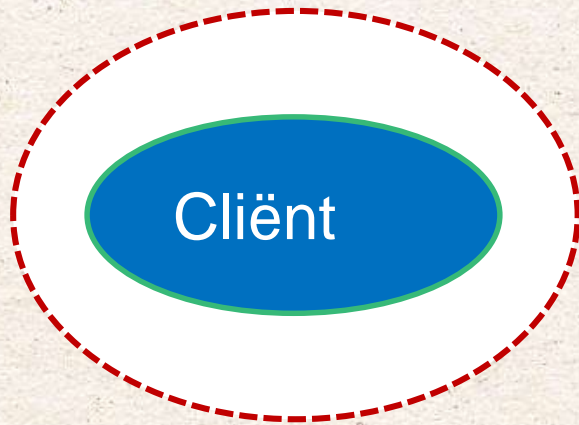
- Altijd bewust inzetten op verbinding naar het hechtingstraject.
- Het hechtingstraject aangaan en toelaten!
- Zie bij moeilijk verstaanbaar en vastgelopen gedrag de inzet van het kind!

De 2de draad: hechting toelaten

Begeleider

- IK zorg voor ONS is belangrijk om te kunnen groeien.
ONS = WIJ = *gij en ik*
- Planmatig en bewust aandacht richten en inbouwen
- Wie zijn de belangrijke hechtingsdraden voor de cliënt?
- Wie is de sterke draad voor de cliënt?
- Wie oefent er nog met de funderingen uit de eerste draad?

Het belang van HECHTING

- Het hechtingstraject aangaan = VERBINDING aangaan
→ Het leggen van de funderingen!!
- Dynamiek van cirkelen en lus in de draad
→ dynamiek van bijtanken, nu eventjes geen aandacht en lus in de draad

HELPEND BEGRENZEN

in plaats van
straffen en belonen

De draad is verbinding ...

- Opbouwen
- Behouden
- Doorgeven
- Terug opnemen: na overgangen van een cliënt, overgangen van begeleiders, na afstand, ...

De draad is ...

- **Herstellen** na spanningsopbouw, na conflict, bij moeilijk verstaanbaar gedrag, na agressie, als het vastloopt, bij besmette situaties, bij een destructieve draad..
- **Ontwarren en ordenen = helpend begrenzen = herstel**

Helpend begrenzen: de poster

De overzichtsposter van Helpend Begrenzen op A2 formaat kan
aangevraagd worden via edda.janssens@tordale.be

Helpend beogrenzen

Vanuit DE DRAAD overnemen, sturen en richting geven!

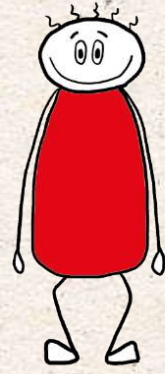
**STRAFFEN
MACHT
STRIJD
BRANDJES BLUSSEN
ANGST
CONTROLE
GROEPSDRUK**

GRENZEN = veiligheid & houvast

ontwikkeling & groei

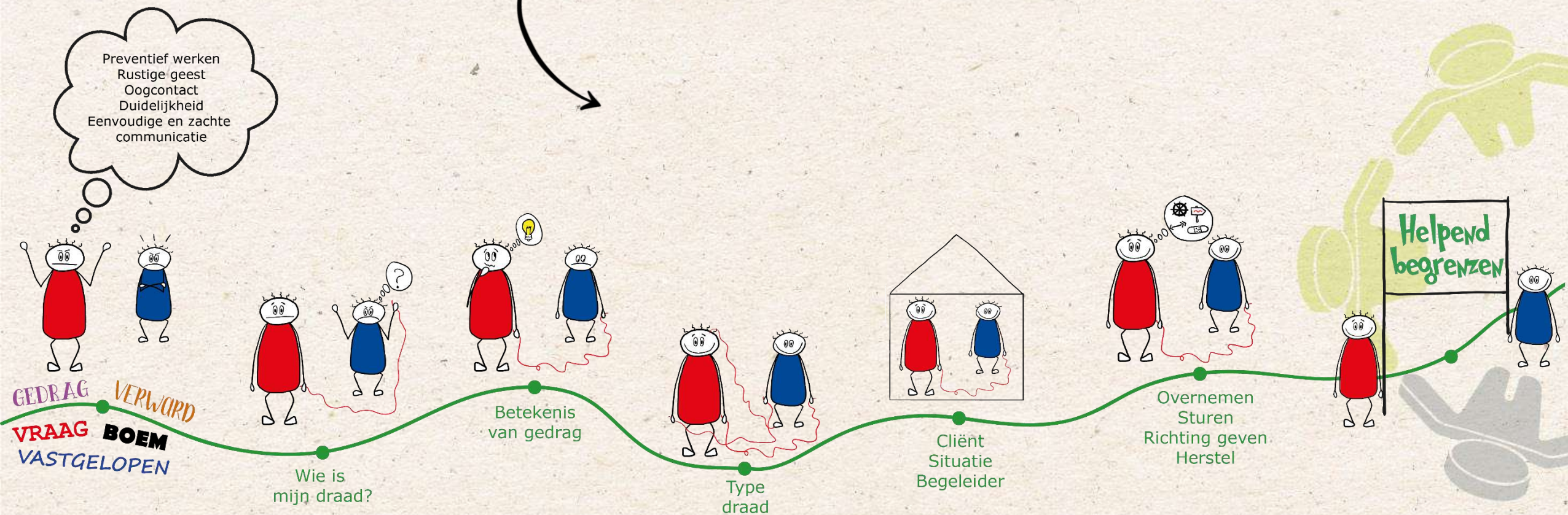

HELPEND
BEGRENZEN

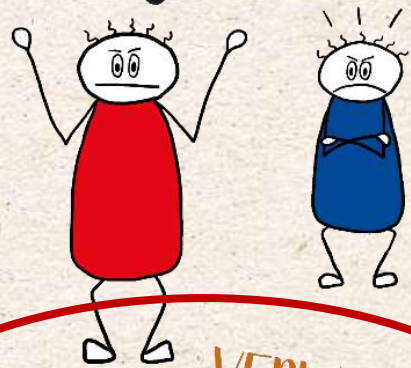

VERBINDING
Wie is mijn Draad?

STAPPENPLAN

Preventief werken
Rustige geest
Oogcontact
Duidelijkheid
Eenvoudige en zachte
communicatie

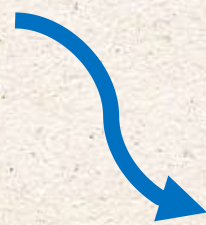

GEDRAG VERWARD
VRAAG BOEM
VASTGELOPEN

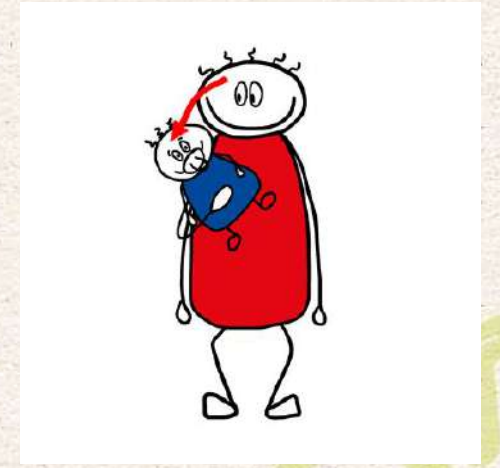

Stap 1

Kwetsbare
draad

Vastlopen door ...

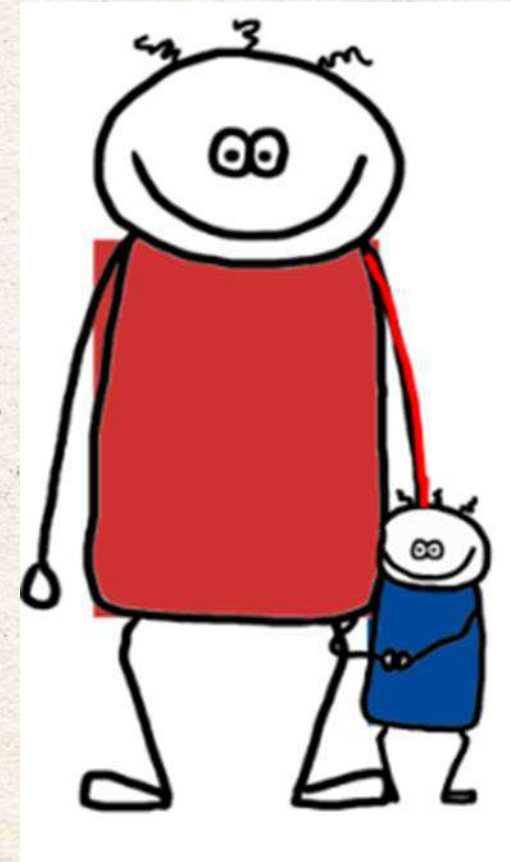
- bij overspoeling - overprikkeling/onderprikkeling
- als je als begeleider niet voorspelbaar en veilig bent
- bij onduidelijkheden van het spoor
- als de poort het dagdagelijkse functioneren bepaalt
- bij negatieve en destructieve actie/reactie
- als het samen doen niet lukt of nog niet aan de orde is

Vastlopen door ...

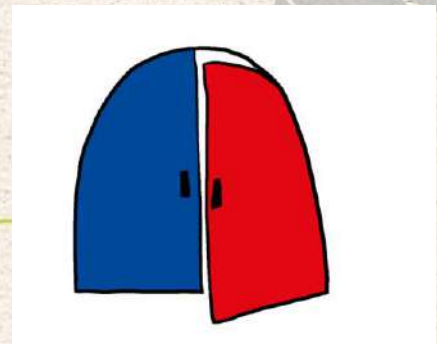
Afhankelijk van de hechtingstijl van kind

- bij niet tot hechting komen
  - bij verlatingsangst
  - bij claimend gedrag
  - bij symbiose
- telkens terugvallen in de eerste draad
- Hechtingsdraden die verwarren

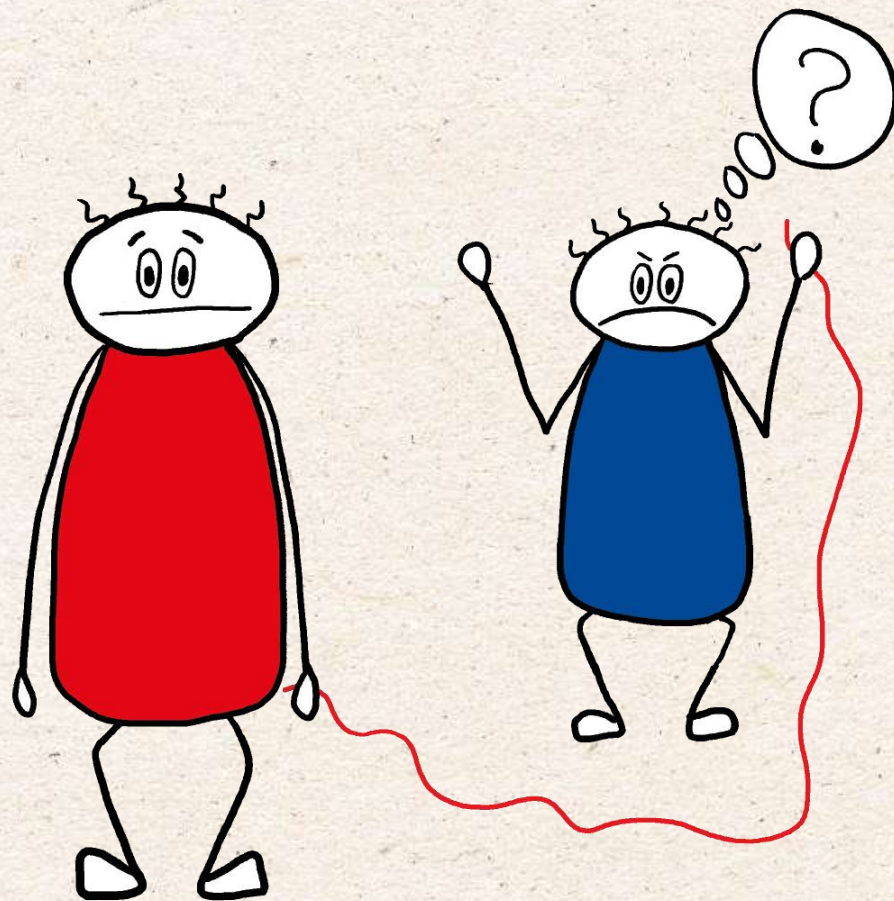

Vastlopen zorgt voor spanningsopbouw

- De begeleider:
- kent en heeft zicht op het verloop van de spanningsboog.
- Kent en heeft zicht op het signaliseringsplan.
- Houdt de regie over de basisrust bij de cliënt.
- Voorziet rustmomenten in het dagverloop.

Stap 2

Wie is
mijn draad?

Helpend begrenzen

!!Hoe ben ik als persoon voorspelbaar om een veilige begeleider te zijn!!

!!Hoe sterk en betrouwbaar is mijn hechtingsdraad!!

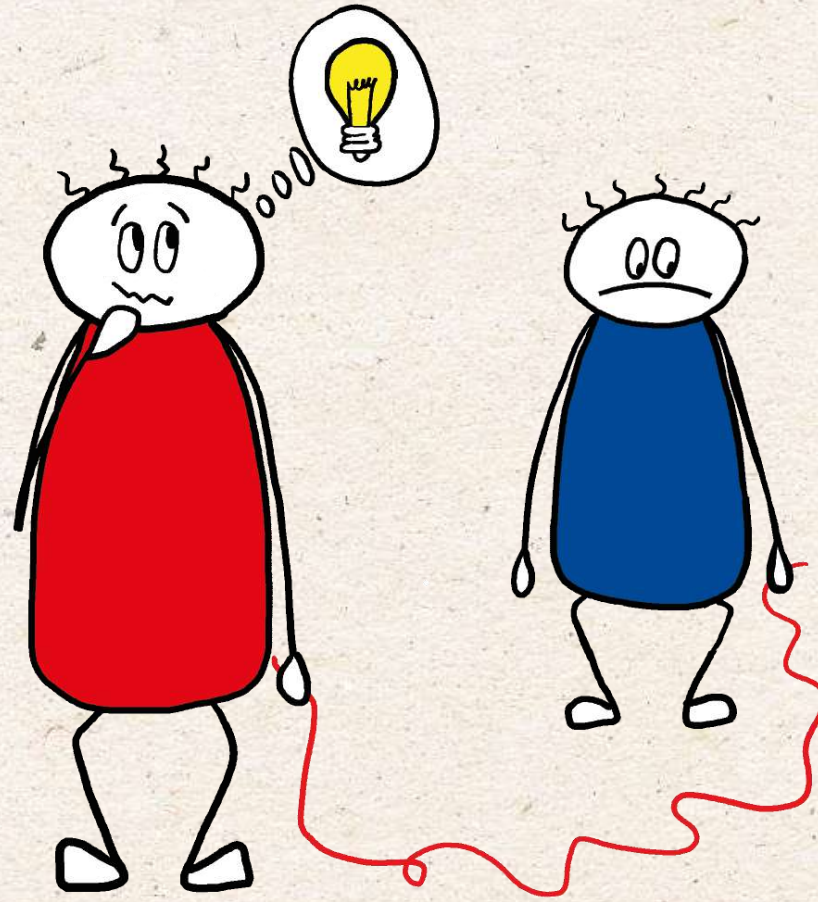
Welke verbinding heb ik met het kind?

- Ben ik een draad voor het kind?
- Heb ik een draad met het kind?
- Welke draad heb ik met het kind?
- Wanneer ben ik de draad voor het kind?
- Kan ik de spanning van het kind laten dalen?
- Kan het kind bij mij terecht om zijn spanning te laten dalen, om bij te tanken?
- Hoe gemakkelijk kan een nieuwe persoon of een andere situatie de draad overnemen ?

Welke verbinding heeft het kind met mij?

- Werken de funderingen van het hechtingstraject?
- Neemt hij de verbinding die je aanreikt aan?
- Doet hij beroep op jouw veilige voorspelbare persoon bij spanning?
- Kiest hij jou als veilige hechtingsfiguur om bij te tanken?
- Is het ok als je even geen nabijheid biedt en werkt een Transitioneel Object?
- Exploreert de cliënt tijdens het proces dat je samen aflegt?

Stap 3

Betekenis
van gedrag

Betekenis van gedrag!

- Wat is de binnenkant?
- Wat is het aankunnen?
- Wat is de hulpvraag?
- Het moeilijk verstaanbaar vastgelopen gedrag – GOG *versus* adaptief gedrag
- Hoe concreter we dit kunnen maken hoe concreter we vanuit verbinding een antwoord kunnen geven op de noden van het kind en wat wij met het draadje van het kind kunnen doen om dit vorm te geven.

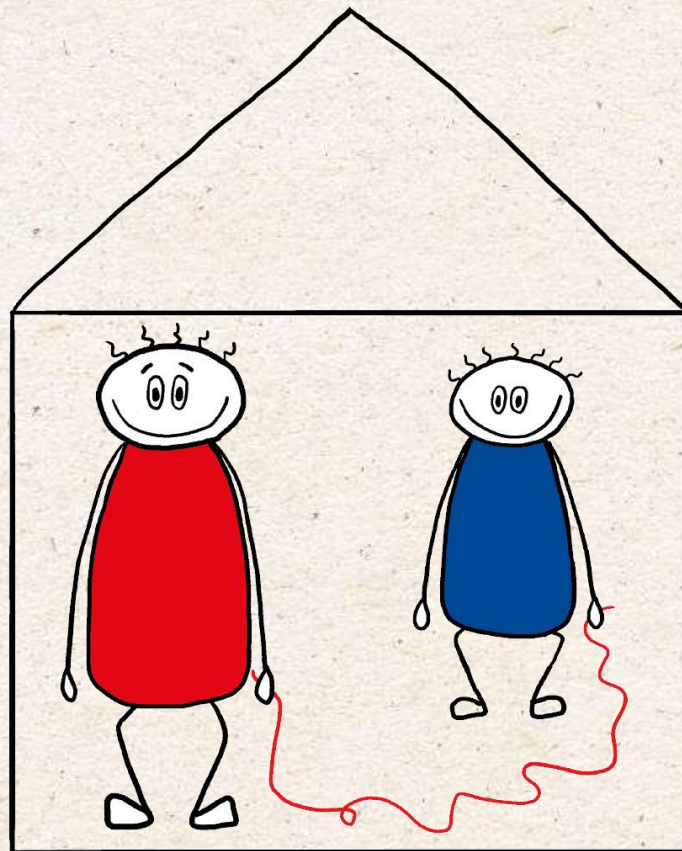

5 extra's om het kind te versterken *Els Pronk*

filmpje terug te vinden op YouTube 'kijken achter gedrag'

- Onvoorwaardelijk acceptatie van de cliënt met zijn kwetsbaar plekje.
- Talent: wie is de cliënt écht! Zijn in wie je mag zijn, zijn in wie je bent in je authentieke zijn.
- Gevoel van de cliënt klopt altijd.
- Veilige omgeving en leefklimaat.
- De kring van veilige ondersteunende zorgfiguren.

Stap 4

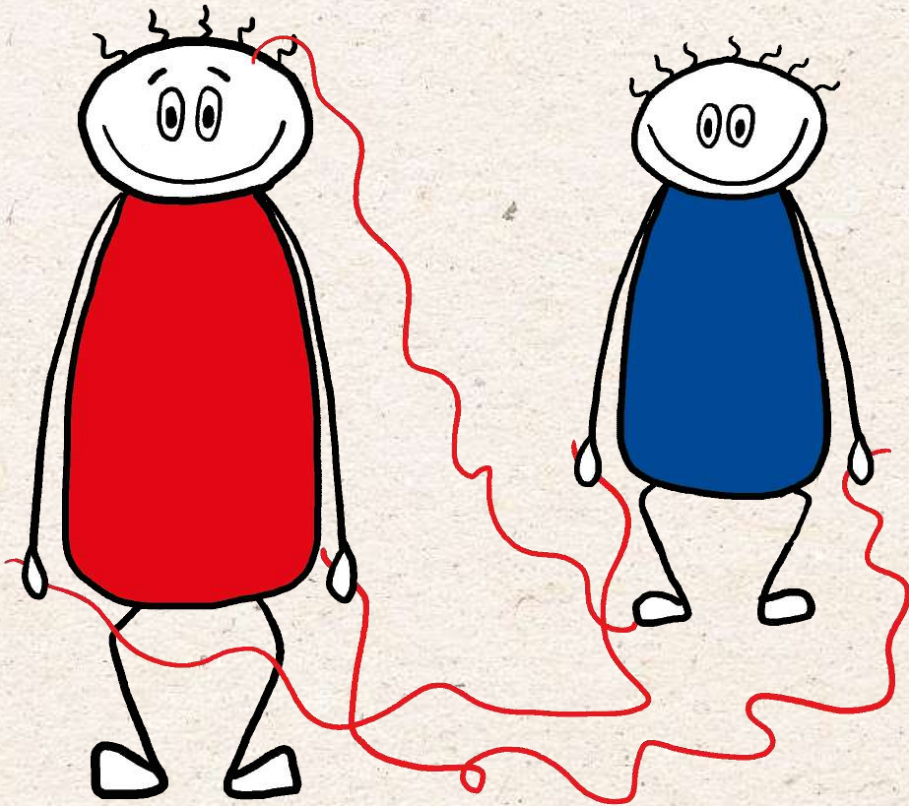
Clïent
Situatie
Begeleider

De 3 ingangen om de draad te ordenen en te ontwarren.

1. **Het kind:** wat doet het kind zelf al met zijn draadje?
  - Op welke manier gaat hij om met spoor, poort, actie/reactie, samen doen, hechten en lus in de draad?
  - Om welke manier gaat hij om met de dynamiek? Zie de inzet van het kind!!
  - Wat ziet de begeleider bij het kind en wat is de betekenis voor hem?
2. **Situatie:** organiseren in tijd, ruimte en afspraken m.b.t. spoor ... lus in de draad
  - Analyse van 'hoe is de situatie georganiseerd?' en 'hoe kan ze beter georganiseerd opdat het lukt?'
3. **De begeleider:** wat doet de begeleider om de draad te installeren?
  - Hoe gebruiken we als begeleider spoor ... lus in de draad verbinding te maken?
  - Wat stop je als begeleider in je draad met het kind?

Wat voelt de begeleider? Wat is de betekenis voor hem zelf?

Hoe voelt de begeleider het kwetsbare draadje?

Type
draad

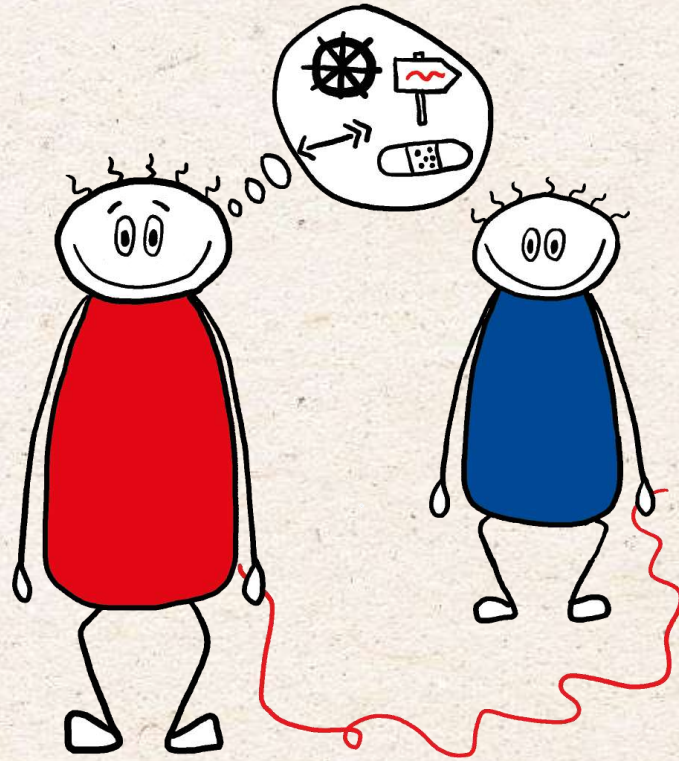
Stap 5

De eerste draad trekken
De hechtingsdraad
De lus in de draad

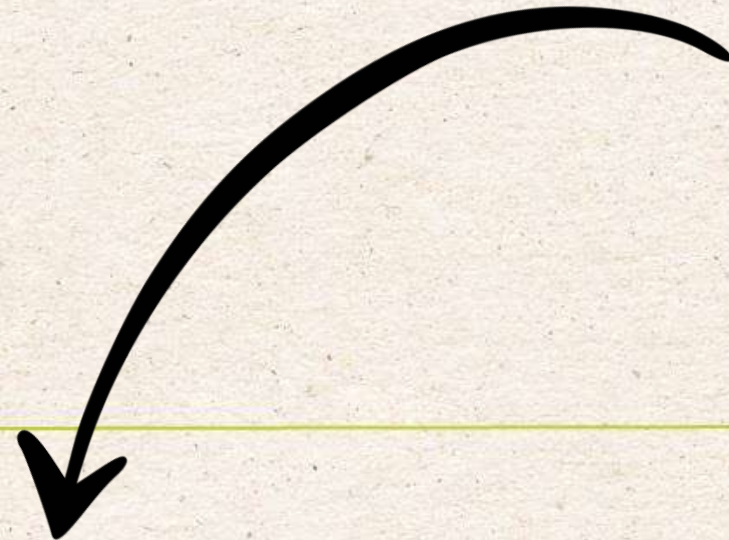

Vanuit welke verbindingsnoden
vertrekt de begeleider en welke
handvatten gebruikt hij?

Stap 6

Overnemen
Sturen
Richting geven
Herstel

De 1ste draad trekken = verbindingsdraad

*straffen en belonen helpen niet
want het gaat over ...*

Het gaat over PREVENTIEF WERKEN

- Nabijheid.
- Het spoor dat loopt.
- De draad opnieuw opnemen.
- Het gaat over het invullen van basisbehoeften:
  - Reguleren.
  - Ritme en tempo aanpassen.
  - Samen door de spanningsboog gaan.
  - Time out voorzien in het dagverloop: ontprikkelen, terug naar basisrust.
  - Conditioneren – ervaringsgericht.

Het gaat over PREVENTIEF WERKEN

- Duidelijk en voorspelbaar zijn als begeleider.
- Het kind tegen komen in je werkverloop.
- Een trigger aan het einde van het spoor.
- Altijd iets in het vooruitzicht stellen.
- Besmette situaties anders organiseren.

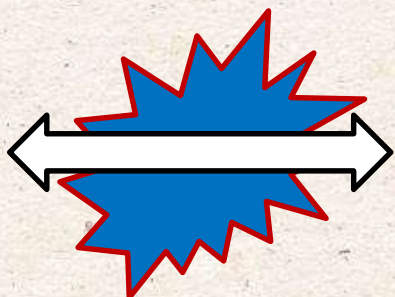
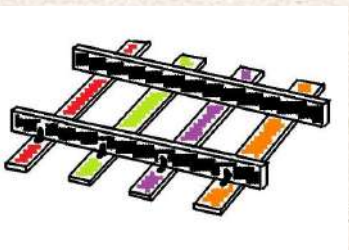

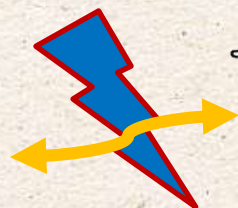
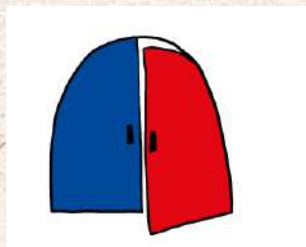
Bij ernstig zelfverlies inzetten op herstel en de draad terug opnemen

Inzet op kleine stappen in het verbindingstraject

1

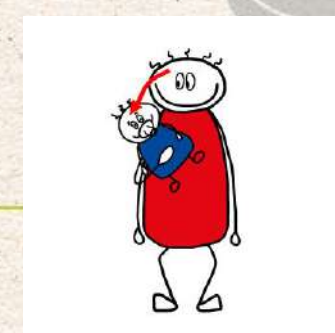
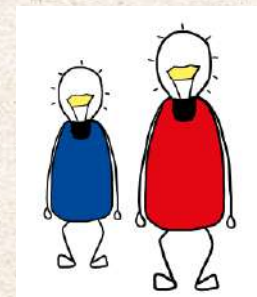
2

3

4

Het gaat over ...

De groei van stressbrein naar hechtingsbrein

Heb je als begeleider te maken met: het woelig en impulsief reagerend stressbrein van het kind?

Het claimend en aandachtzoekende hechtingsbrein?

Hoe rustig is het stressbrein van de begeleider?

Hoe rustig is het denkend brein van de begeleider?

Het belang van helpend begrenzen in de 2de draad = hechtingsdraad

*straffen en belonen werkt niet
want het gaat over...*

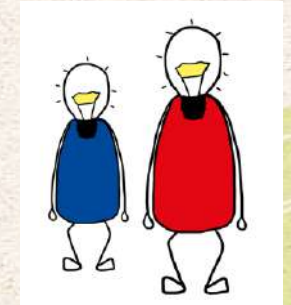
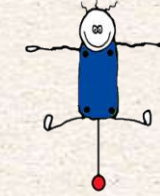
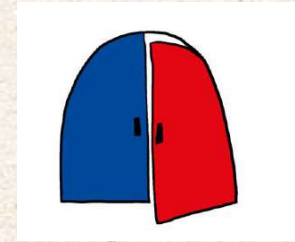
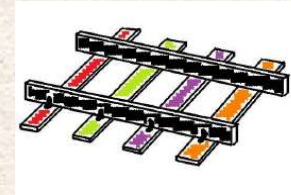
Want het gaat over zakken in de draad !!!

Belang van Helpend Begrenzen bij de 2de draad CIRKELEN en HECHTING

**We zakken in de draad
naar de 1ste draad**

In vastgelopen situaties
Draad met veel spanningen
Draad met basisonrust
Draad met trekken en afstoten
Draad met geen basisveiligheid

Belang van Helpend Begrenzen bij de 2de draad

Oefenen met ...

- de sterkte van de hechtingsdraad!
- 'ben jij als begeleider te betrouwen? *te vertrouwen?*'
- Emotioneel bijtanken van het kind.
- Zichtbare/hoorbare afstand en nabijheid.
- Hoe ben ik als begeleider bezig met het kind?
- Negatieve actie/reactie wijst op spanningsopbouw.

Belang van Helpend Begrenzen bij de 2de draad

Oefenen met ...

- Samen doen' is een ideale terugvalbasis en fris aanknopingspunt.
  - Positieve contactcirkels installeren.
  - Betrek het kind bij de dagelijkse huishoudelijke leefgroep-routines.
  - Ondersteunen van denken, voelen en communiceren van de cliënt.
  - Oefen met de dynamiek van het cirkelen (groter en kleiner maken van afstand en nabijheid)
-
- Kinderen met ASS: bottom-top
  - Kinderen met GES: top-bottom

Belang van helpend begrenzen in de 3de draad = onthechten

*straffen en belonen werkt niet
want het gaat over ...*

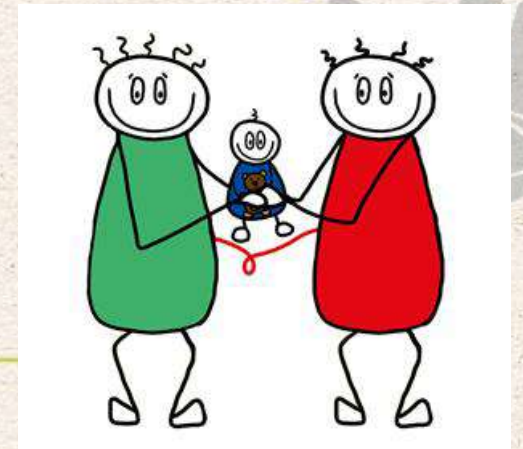

De 3de draad: lus in de draad – de draad doorgeven

Ik ben er ook al ben ik er niet:

- **Tussenzetsel:** ik ben er niet en ik geef voorspelbaarheid: spoor.
- **Transitioneel object:** ik ben er niet en ik geef iets in de plaats.
- **Hulp-ikken:** ik ben er niet en ik geef door aan een andere persoon dat het kind kan dragen en bijtanken.

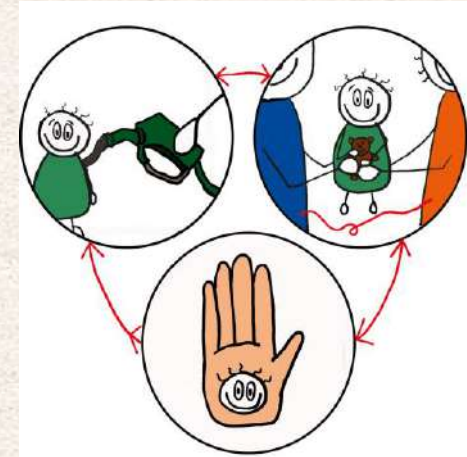

Belang van Helpend Begrenzen bij de 3de draad

Evenwicht bijtanken – nu eventjes niet – lus in de draad

Oefenen met ...

- De eerste vorm van **persoonlijk helpend begrenzen** = nu eventjes geen aandacht
- Komt de **veilige begeleider (HF) terug!!!!**
- Bewust inzetten op evenwicht in dynamiek.
- Bewust oefenen met het doorgeven en lus in de draad.

Belang van Helpend Begrenzen bij de 3de draad

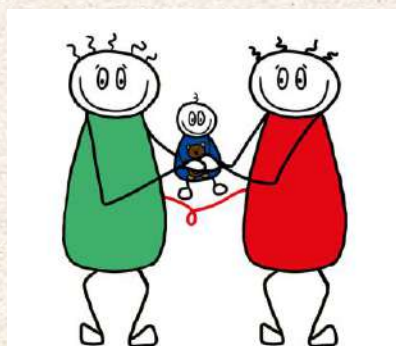
oefenen met ...

- Het kind iets alleen laten doen, is alleen bezig.
- Tussenzetsels, transitioneel object, de hulp-ik, symbolen bewust gebruiken.
- Is de hulp-ik even betrouwbaar als de hechtingsfiguur?
- Ondersteunen van denken, voelen en communiceren van de cliënt.
- Focus op 'hoe oefen ik met het betrouwbaar maken van Hulp-ik, Transitioneel object en Tussenzetsel.'

Bij vastlopen verlatingsangst, symbiose evenwicht bij LUS in de draad

Aandacht – nabijheid – bijtanken

Lus in de draad
De draad doorgeven
TO – tussenzetsel – hulp-ik

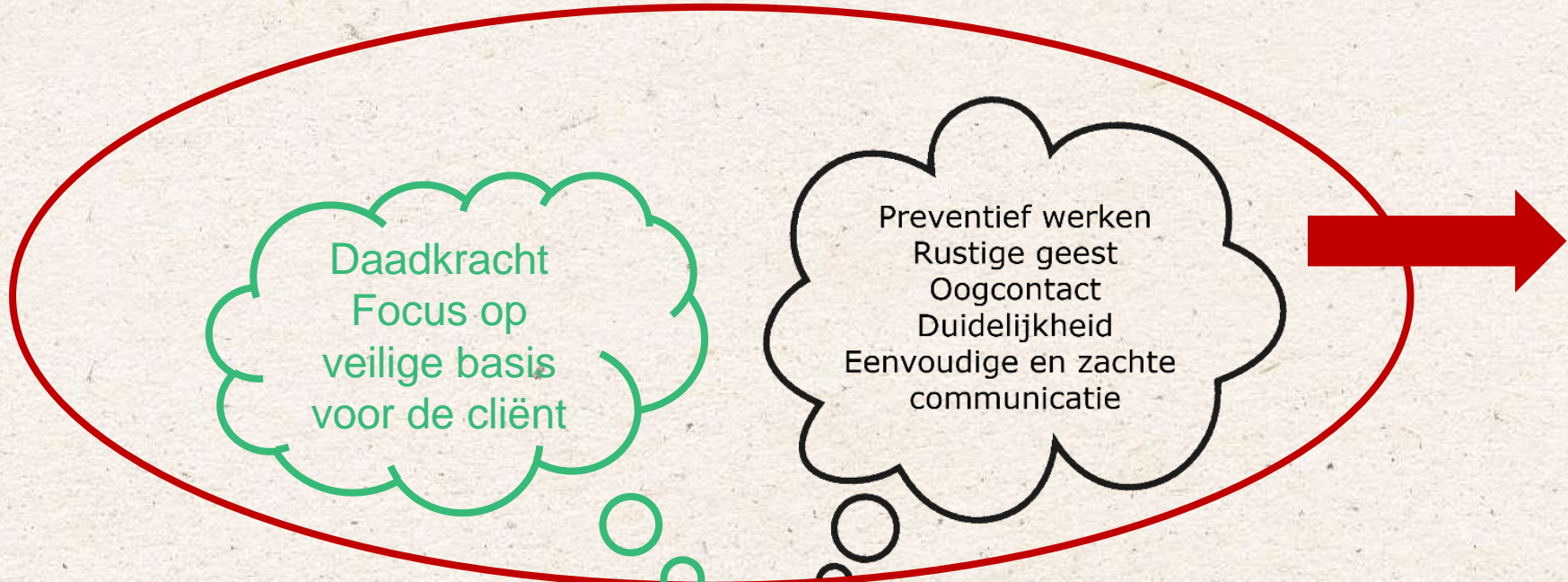
De cliënt

Nu feertjes geen aandacht
Zelf bezig zijn → exploreren
Aansporen om iets alleen te doen

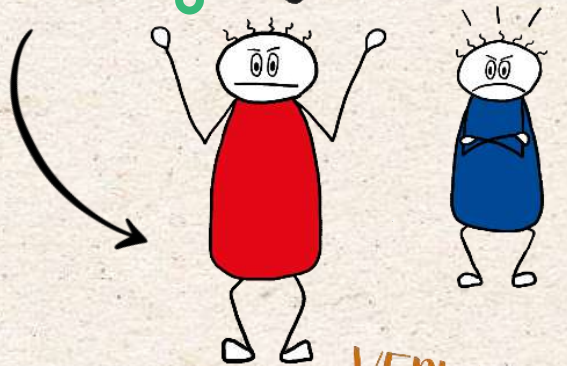
Belang van 'HERSTEL'

- In de eerdere 3 draden gaat het om:
  - nabijheid bieden – samen doen
  - het spoor dat loopt
  - De begeleider neemt de draad opnieuw op
- **Herstel op het zijns-niveau – ervaringsniveau !!!!**

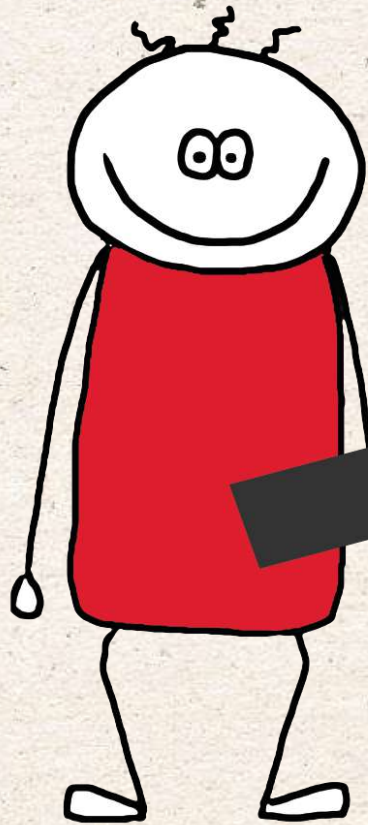
hoe doe ik
dit als
begeleider?

GEDRAG VERWARD
VRAAG BOEM
VASTGELOPEN

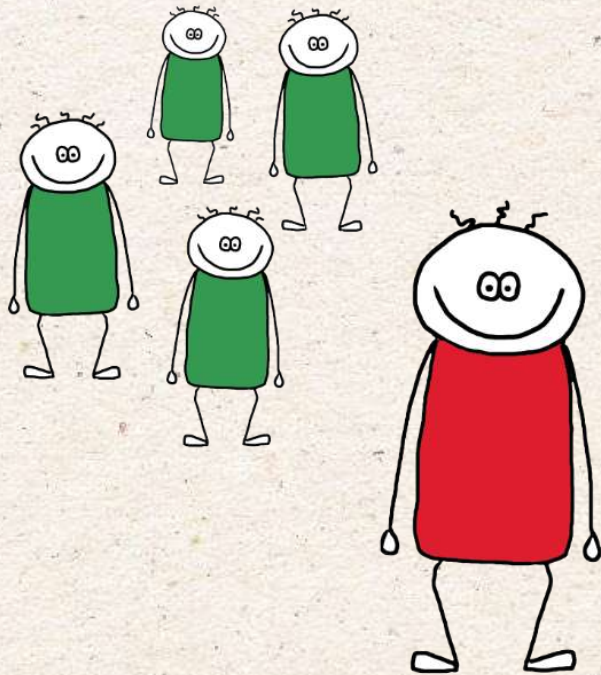
HBG gebeurt door de
begeleider steeds ...

Op maat
Planmatig
'Neen' tegen gedrag
Bewust & overwogen

Evenwichtig helpend
begrenzen
Kansen/mogelijkheden
Mogelijke alternatieven
Flexibel

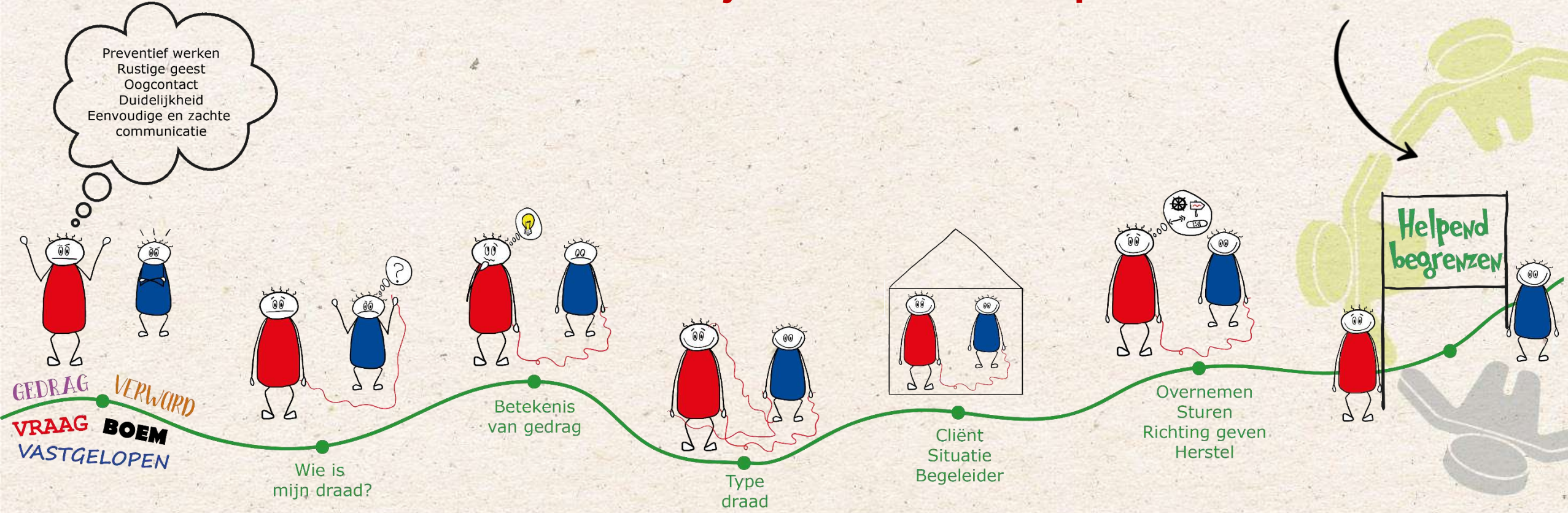

Wat met de groep?

Als we dit traject hebben doorlopen komen we tot

**Blijf ook inzetten
op de sterke draad**

Blijf ook inzetten op de sterke draad!

- Leuke eigenschappen
- Vaardigheden
- Voorkeuren – wat boeit het kind
- Interesses – waarmee is het kind graag bezig – waar spreekt het veel over?
- Talenten en krachten
- Waarop wordt het kind veel aangesproken?

Blijf ook inzetten op de sterke draad

- Dienstbaarheid: inzetten voor iemand anders
- Het kind ervaart zinvolle en betekenisvolle activiteiten voor zichzelf en de andere.
- Waarop heeft het kind (gedeelde) verantwoordelijkheid?
- Waarin en waarop heeft de cliënt persoonlijke invloed?
- Welke ruimte krijgt het kind?
- Tot waar kan het kind exploreren?

Meer info over helpend begrenzen

Mail naar draadcoach
edda.janssens@tordale.be

Bronnen

www.eddatriggert.be

www.gerritvignero.be

De draad in opvoeding en begeleiding

Publicaties van de draad van Gerrit Vignero bij Garant (Antwerpen – Apeldoorn)

- Ontwarring en ordening van de draad (2021 herdruk)
- De hechte draad tussen ouder en kind (2019)
- De draad tussen cliënt en begeleider (2012)

- Nieuwe brochure edda.TRIGGERT de DRAAD
Aan te vragen via edda@eddatriggert.be

- ‘Intervisiespel Ontwarde draad’ bij Garant (2021 Antwerpen - Apeldoorn)

- Tekeningen: Janne Vignero

